

Вх. № КПБЧ – 703-10-4

Дата: 11.10.2017г.



**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**  
**МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО**

---

Изх. № 01-00-63/

/моля цитирайте при отговор/

На Ваш № КП-753-03-52/29.09.2017 г.

На Ваш № КПБЧ – 753 – 36 – 20/ 06.10.2017 г.

**ДО**

**Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**  
**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ**  
**ВЪПРОСИ НА**  
**НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

**Г-Н АНДОН ДОНЧЕВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**  
**КОМИСИЯТА ПО**  
**ПОЛИТИКИТЕ ЗА БЪЛГАРИТЕ**  
**В ЧУЖБИНА**

**ОТНОСНО:** *Законопроект за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство, № 754-01-49, внесен от Андон Димов Дончев и група народни представители на 27.07.2017 г.*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,**  
**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОНЧЕВ,**

По изпратения ни законопроект за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство, № 754-01-49, внесен от Андон Димов Дончев и група народни представители, Министерството на правосъдието изразява следното становище:

**По § 1 , 2 , 3 , 4 , 5 , 6 , 7 и 8 (чл.15 от Закона за българското гражданство):**

Относно систематичното място на предложената разпоредби :

Въпросът за систематичното място на предложените разпоредби съдържа два подвъпроса – дали уредбата следва да бъде в Закона за българското гражданство или в Закона за българите, живеещи извън Република България, както и дали уредбата следва да бъде с ранг на закон.

Предложенията по § 1 и 2 възпроизвеждат чл. 3 от Закона за българите, живеещи извън Република България. В мотивите към законопроекта се твърди, че е необходимо документите и способите за установяване на български произход, посочени в Закона за българите, живеещи извън Република България, да бъдат инкорпорирани в Закона за българското гражданство (ЗБГ). Според нас при регламентирането на установяването на български произход за целите на производството по българското гражданство законодателят не е длъжен да възприема разрешенията на Закона за българите, живеещи извън Република България. Наистина, става въпрос за едно и също обстоятелство, но за нуждите на различни производства и с различни правни последици. Ето защо в зависимост от значението на целения резултат, могат да са по-високи и изискванията относно сигурността в установяването на фактите и обстоятелствата, релевантни за съответното производство. Предложеният ред за доказване на български произход създава възможност за доказването му с документи, издадени по различен ред и от различни по статут институции – от организациите на българите, живеещи в чужбина и от орган на изпълнителната власт, какъвто е председателят на Държавната агенция за българите в чужбина. По този начин се придава еднаква доказателствена сила на документи, издадени от български държавен орган и на такива, издадени от организациите, учредени съобразно националното законодателство на държавата, в която се намират. Същевременно липсва законова регламентация в българското законодателство относно компетентния орган и реда за осъществяване на контрол върху дейността на тези организации, доколкото Държавната агенция за българите в чужбина има функции само в областта на провежданата държавна политика за защитата на интересите на живеещите в чужбина българи, признаването и регистрирането на техните организации и поддържането на връзка с тях. Считаме, че е необходимо обсъждане на възможностите относно създаването на законови механизми за контрол, гарантиращи законосъобразното осъществяване на дейността на организациите на живеещите в чужбина българи по издаването на документи, удостоверяващи български произход.

Прави впечатление, че в законопроекта не са предвидени никакви изисквания към съдържанието на документа за български произход, който ще се издава от организациите на българите в чужбина, за разлика от съдържанието на удостоверението за български произход, издавано от Държавната агенция за българите в чужбина. Също така, съществува неяснота относно документите и данните, въз основа на които агенцията ще удостоверява български произход, след като е предвидено същото да се издава при липса на такива.

Българското гражданство като правно отношение и правен институт е свързано с публичноправната сфера, с държавния суверенитет, със защитата на държавността, на националните интереси и сигурност. Ето защо принципно подкрепяме идеята лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство на основание български произход (чл. 15, ал. 1, т. 1 от Закона за българското гражданство) да представят официален документ, издаден от български или чуждестранен компетентен орган въз основа на акт за раждане, регистър на населението и др., в който се съдържат данни относно българския произход на лицето или на неговите възходящи, а само при невъзможност да се представи такъв документ - удостоверение за български произход, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина. Изискването българският произход да се доказва с официални документи цели да се постигне обективност при установяването му. Аналогична бе уредбата в производството по придобиване на българско гражданство на основание български произход до 2010 г.

В случай че се прецени уредбата да бъде на законово ниво, предлагаме да бъде възпроизведена действащата до 2010 г. уредба, а именно в чл.15, ал. 2 да бъде изменена така:

„(2) В производството по придобиване на българско гражданство по натурализация по ал.1, т. 1 лицата представят официален документ, издаден от български или чуждестранен компетентен орган въз основа на акт за раждане, регистър на населението и др., в който се съдържат данни относно българския произход на лицето или на неговите възходящи, а при невъзможност да се представи такъв документ - удостоверение за български произход, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина.“

В тази хипотеза предложението по § 8 може да бъде възприето на мястото на действащата ал. 3 на чл.15.

Систематичното място на предложенията по § 5, § 6 и § 7 е в Закона за българите, живеещи извън Република България. Съгласно чл. 4, ал. 1 от Устройствения правилник на Държавната агенция за българите в чужбина председателят на агенцията ръководи, координира и контролира провеждането на държавната политика по отношение на българските общности извън Република България. Предметът на дейност на тази агенция е свързан с материята, уредена Закона за българите, живеещи извън Република България. Ето защо, в случай че е необходимо законово регламентиране на нейната дейност, то това следва да бъде в Закона за българите, живеещи извън Република България.

### **2. По § 9,10, 11 и 12 (чл. 33 от ЗБГ):**

Мнението на Съвета по гражданство по чл. 33, ал. 3 от ЗБГ и предложението на министъра на правосъдието по чл. 34 от ЗБГ съобразно установената съдебна практика не са административни актове, а само подпомагащи издаването на президентския указ. Ето защо към тях не е приложимо изискването на чл. 59 от Административнопроцесуалния кодекс за мотивиране на съответния акт. Също така е проблемно формирането на мотиви при колективен орган, който взема решенията си с мнозинство.

### **3. По § 13 (чл. 38 от ЗБГ):**

Със законопроекта се предвижда поддържане на електронен регистър на лицата, придобили българско гражданство по натурализация, възстановили и загубили българското си гражданство (чл. 38). Следва да се има предвид, че такъв регистър не е създаден, поради което не може да се въвежда директно изискване за поддържането му.

Съществуващата към настоящия момент Автоматизирана информационна система „Българско гражданство“ съдържа информация относно подадените молби и образуваните преписки на кандидатите за промяна на българското гражданство и електронно досие на съответната преписка. Системата позволява извършване на справки от самите кандидати чрез интернет страницата на Министерството на правосъдието относно статута на преписката и извършване на статистически справки от служители на администрацията. Наличната база данни не представлява електронен регистър. В случай че се прецени за необходимо да се регламентира създаването на електронен регистър на лицата придобили, възстановили или загубили българско гражданство, то следва в закона да се определи неговото съдържание, както и да се предвиди преходен период, позволяващ техническото му разработване и въвеждане в експлоатация. Следва да се направи и финансова обосновка, в която да се предвиди какви ще бъдат разходите по създаване и поддържане на регистъра.

**4. По § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на проекта:**

Предвижда се срок за приемане от Министерския съвет на Правилник за условията и реда за признаване на организации на българи, живеещи извън границите на Република България. Предвиждането на изрична законова разпоредба, овластяваща Министерския съвет за издаването на този подзаконов нормативен акт, следва да се извърши в закона, уреждащ съответната материя - Закона за българите, живеещи извън Република България.

**МИНИСТЪР:**

**ЦЕЦКА ЦАЧЕВА**

**Съгласували:**

Е. Стоянов – зам. – министър:

Д. Ахладова – зам. – министър:

З. Петрова – парламентарен секретар:

Л. Талев – директор на дирекция „СЗ“:

Л. Василева – директор на дирекция „БГ“:

**Изготвили:**

Д. Белчина – държ. експерт в дирекция „СЗ“:

В. Обретенова – държ. експерт в дирекция „СЗ“:

Д. Боева – главен експерт в дирекция „СЗ“:

Д. Дамянова – младши експерт в дирекция „СЗ“: